

אכז'ל פלאה, ואחר בֶּל שְׁתִיְתָךְ שְׂתָה פַּטִּים, ואם תנגנו כן אֵי אַתָּה נזוק.

מביאיה הגמרא בריתא נוספה: **תנייא אידך** – שנינו בבריתא אחרת, אם אכז'ל בֶּל מִינִי מְאַכֵּל וְלֹא אַכֵּל לאחר מכך פלאה, וכן אם שְׂתָה בֶּל מִינִי מְשֻׁקָּן וְלֹא שְׂתָה לאחר מכן מכך, אם עשה כן ביום, וראג – ייחשושן מן רוח רע מן הקפה העולול לבוא מהמתה כן, ואם עשה כן בלילה, רדאג אף מפנ' חוויל אַסְפָּרָה העולול לבוא מהמתה כן, מלבד ריח רע מן הפאה.

מוכרע שעסקה הגמרא בענין בריאות הגוף באכילה, היא מביאיה בריתא נוספת בענין זה: **תנו רבנן, המפקחה – המיצוף אכילהו בימי בתוך מעוי,** בולומר ששותה הרבה מים אחר אכילה, על ידי קר איןן בא לידי חולין פלאה.

שואלה הגמרא וכמה מים ישתה עם אכילה זו. משיבת הגמרא: **אמר רב תקנא, קורתון לפטר.**

הגמרא ממשיכה בענין בריאות הגוף באכילה: **אמר רב מרÍ אמר רב יוֹתָן, הַרְגִּיל בְּאֲכִילָת עַשְׁשִׁים אַחַת לְשִׁלְשִׁים וּסְמִינִי וְלֹא מְגַעֵּן** בפרק את חולין האסכמה מתוך ביטון, מושם שחוויל האסכמה בא לאדם מחמת עציירת המיעים, ואילו הудשים טבעם לשישל. מובסתה הגמרא: **אַכֵּל בֶּל יוֹמָא – יומָא לֹא אַכֵּל עַדְשִׁים.** מבארת הגמרא: **מַא טַעַמָּא – מַהוּ טַעַם – מַהוּ טַעַם רַקְשָׁה לְרִיחַ הַפָּה –** שהנהגה זו עלולה לגרום לריח רע מן הפאה.

ואמר רב מרÍ אמר רב פי יוֹתָן, הַרְגִּיל בְּאֲכִילָת חַדְלָה אַחַת לְשִׁלְשִׁים יוֹם, הוּא מְגַעֵּן בְּכָרְקָלִים מִתְזָקָבִיתוֹ. מוסיפה הגמרא: **אַכֵּל בֶּל יוֹמָא לֹא יָאכֵל חַדְלָה.** מבראת הגמרא: **מַא טַעַמָּא – מַהוּ טַעַם –** טעם הזכר שלא יאכלנו בכל יום, משום דקשא להחולשא דלבא – שהנהגה זו עלולה לגרום לחולשת הלב.

אמר רב חייא בר איש אמר רב, הַרְגִּיל בְּאֲכִילָת דַּיּוֹם קְמִינִים, אַיִן בא לידי חולין פלאה. **אַיִן בא לְאַכְלָת וְשְׁבָעָת.** באכילתם, משום שהם מפרין ומברין **בְּלֹגְפוֹ שְׁלַהְאָרְטָם** האוכל אותם.

הגמרא דינה על הקצת, האם והוא טוב לנוגה: **אמר רב הייא ברבי חייא, הַרְגִּיל בְּאֲכִילָת קְצָת, אַיִן בא לְדִי אַבְּלָב.** מקשת הגמרא: **מִתְיָבִן, הַרְגִּיל בְּאֲכִילָת קְצָת, שְׁנִינוּ בְּבָרִיתָא, וּבָן שְׁמַעוֹן בָּן גִּמְלָאָל** אומר, הקצת אחיד ממשיים ספנוי המות הוא, ואדם החישן צעד מורה של גדרנו – מקום איספותו של הקצת, דמו ברראשו – עלול למות, וענש לאחר מותו על שלא נזהר, מפני שרוח מערבית – ונונשות ממערב למערב למזרחה לחזה הדיא, ובאשר הדיא עוברת בגזון הקצת ולאחר מכן מגיעה לאדם הישן למותה, היא מעביה עמה את ריחו של הקצת, ומכניסה אותו בגופו של האדם וממייקה לו. מברואר מדברי הבריתא, שהקצת מזיק לנוגה, וכיוצר שיבח רב כי חמא ברבי חייא את אכילתו.

המוציאת הגמרא: **לא קְשִׁיא, הָא –** דבר זה שאמרה הבריתא שהקצת מזיק לנו, הוא בריחו של הקצת, והא – ודבר זה שאמר רב כי חמא ברבי חייא בשחו, הוא בטעםו של הקצת, בולומר באכילהו.

הגמרא מביאה שכנה אמר רב כי רימידה: **אי מיה (– אָמוּן) הַרְבִּי יְרִמִּידָה – יְרִמִּיתָה, אַפְּיָא לְיהָ רִיפְתָּא –** היה אופה עבורו פת, ומברקא ליה – ומדרבכת אותה אותו (את הקצת) בפתח עד שנקלט בה תעמו, משום שהחטאים יפה לנוגה כפי שאמור רב כי חמא ברבי חייא, ולאחר מכן מקלפְא ליה – מקלפת אותו (את הקצת) מן הפת, כדי שרבי רימידה לא ריח את ריחו שהוא מזקי, כפי ששנינו בבריתא.

שנינו במשנה לעיל לה: על הירקות מבריך בורא פרי הארץ, כפי שمبرיך על פירות הארץ. **רַבִּי יְהוָה אָוֹרֶר, על הירקות מבריך בָּורָא מִינִי דְּשָׁאִים.** הגמרא מביאה פסק הלכה במחלוקת תנא קמא ורב כי רימידה: **רַבִּי דְּנִינָא בָּר יְהוָה;** יודהה אמר רב כי זורת, אין זורת כלבה ברבי חייא, והוא אמר רב כי רימידה – שפה פלאה – מילא משלת, וכן תנגנו כן אֵי – אין זורת כלב שריונית – שתיה שתשתה, שתה מיל, ואם תנגנו כן אֵי – אין זורת נזוק.

הגמרא מביאה בריתאות כדרבי רב כי חייא: **תנייא נמי חבי –** שנינו כן בבריתא, כדרבי רבא בר שמואל בשם רב כי חייא, לאחר בֶּל אַכְלָתָךְ

המכרך ברוכה ראשונה צריך לאכול לאalter, ולא ישיח בין הברכה לאכילה, ואם שח הרוי זו הפסקה, וצריך לחזור ולברך. אך אם שח לצורך הברכה, אין חזר ולברך. הגמרא מביאה מחלוקת/amoraim, איזו שיחה נחשבת צורך הברכה: **אמר רב, ביריך על הפת, ו לפני שטעם בצע מעת ממנה והושיט לחבריו היושב אצליו, שמעו ממנה את הברכה 'הַבָּא מְלָח' (טלול בו את הפת) או אמר 'הַבָּא לְפִתְּן'** – וטלול לך מפרוסת הברכה), ונמצוא שש בין הברכה לאכילה, איןו ציריך לחזור ולברך, שאמנם השם בין הברכה לאכילה חזר ולברך, אך אם שח זה צורך הברכה, איןו ציריך לחזור ולברך. אך אם אמר לאחר הברכה 'הַבָּא מְלָח' או 'הַבָּא לְפִתְּן', נמי – גם כן אין ציריך לחזור ולברך, מפני שגם שיחה זו היא לצורך הברכה, משום שיש לאכול את פרוסת הברכה מעתה במלח או ביליפון לכבוד הברכה. אך אם לאחר הברכה אמר לשמש, 'גַּבְּיל לְתוֹרִי' (טלול לתורי) – גובל את המורון בימים לאכאל השורדים, ציריך לחזור ולברך, מפני שיחה זו אינה לצורך הברכה.

ורב ששת חלק על רב יוחנן ואמה, שאפיילו אם אמר לאחר הברכה לאכילה גַּבְּיל לְתוֹרִי, נמי – גם כן אין ציריך לחזור ולברך, שגם שם שיחה זו היא לצורך הברכה, דאמיר – שכן אמרו רב יהודה שגד שיחת בריה מוטעתה במלח או ביליפון לכבוד הברכה. אך אם לאחר הברכה אמר לשמש, גַּבְּיל לְתוֹרִי (דברים יט) 'גַּנְתִּיעַ עַשׂ שִׁיאָל בְּשִׁדְךָ לְהַמְּתָךְ' ותדר – ווק אודר כך נאמר 'אַכְלָת וְשְׁבָעָת'. נמצוא, שכשר הוא שח לצורך אכילת בהמתה, יש בשיחת בריה ואודר שיחת בריה של רבי חייא, מפני שיחה זו אודר שיחת בריה לאכאל השורדים, ציריך לחזור ולברך, מפני שיחה זו אודר שיחת בריה, ואינו חזר ולברך.

ורב ששת חלק על רב יוחנן ואמה, שאפיילו אם אמר בין הברכה לאכילה גַּבְּיל לְתוֹרִי, נמי – גם כן אין ציריך לחזור ולברך, שגם שם שיחה זו היא לצורך הברכה, דאמיר – שכן אמרו רב יהודה שגד שיחת בריה מוטעתה במלח או ביליפון לכבוד הברכה. אך אם לאחר הברכה אמר לשמש, גַּבְּיל לְתוֹרִי (דברים יט) 'גַּנְתִּיעַ עַשׂ שִׁיאָל בְּשִׁדְךָ לְהַמְּתָךְ' ותדר – ווק אודר כך נאמר 'אַכְלָת וְשְׁבָעָת'. נמצוא, שכשר הוא שח לצורך אכילת בהמתה, יש בשיחת בריה לאכאל השורדים, ציריך לחזור ולברך, מפני שיחה זו אודר שיחת בריה, ואינו חזר ולברך.

רשבאי לברצוץ, עד שביביאו מלך לטבל את הפת, או לפקון לטבל את הפת שבירך עליה, רשבאי לברצוץ, עד שביביאו מלך לטבל את הפת, או לפקון לטבל את הפת שבירך בענין וזה מעשה שהיה: **רבא בר שמואל אקלע –** מביאיה הגמרא בענין וזה מעשה שהיה: **רבא בר שמואל אקלע –** (הדורמן) לבי ריש גלויה – לבת רاش הנלה, אפיקו ליה ריח ריפתא – הוציאו לו לחם לאכול, ובכע לחדיא – והוא בעז אותו ואכלו מיה, ולא המתין עד שביאו לפניו מלך או ליפון, ולא קים את הדברים שאמור הוא עצמו בענין זה. אמרו ליה – שאלו אותו, הדר מר משבעתה – האם מר – רבא בר שמואל חזר בו משמעתו, שאמירתו שצורך להמתין מלכזע עד שביאו לפניו מלך או ליפון. אמר ר' להו – אין פת זו צירכה – השיב להם רבא בר שמואל לית ר' אין ציריך בש – עיבוב ודמיונה עד שביאו מלך או ליפון, משום שהיא בת נקיה.

הגמרא מביאה מאמר נוסף ווסף רבא בר שמואל בשם רב כי חייא: **ואמר רבא בר שמואל משום רב כי חייא, אין מי גְּלִילִים בְּלִים מִן הַגְּנָךְ, אֵלָא בִּשְׁבִּיבָה,** משום שבundayda, כאשר קילוח מי הרגלים קרוב לכלות הוודא קרב לרגליה, וודאג שמא יתנו ניצוצות עליהם, ומזה רק מפסיק ביטום כלו מי הרגלים מן הגוף.

מוסיפה הגמרא: **אמר רב בָּהָנָא, וּבְמִקְרָם עַפְרָה תִּיחֹת – רְרָה** הם כלים מן הגנך, אין גלילים בילויים, ומשום שבupperה תיחות אין נזון ניצוצות אֵי ליבא – וגם אין שם עפר תיחות – רְרָה והם נזון לאכילה, ובמקומות מדרון – שייפוע, ורק לא יתנו ניצוצות לרגליה, ולא יפסיק טרם יכולו מי הרגלים.

הגמרא מביאה עצה טוביה נוספת נסفة שאמר רבא בר שמואל בשם רב כי חייא: **ואמר רבא בר שמואל משם ר' חייא, לאחר בֶּל אַכְלָתָךְ –** אכילה שתאכל, אכול משלת, וכן תנגנו כן אֵי – אין זורת נזוק. שתיה שתשתה, שתה מיל, ואם תנגנו כן אֵי – אין זורת נזוק.

הגמרא מביאה בריתאות כדרבי רב כי חייא: **תנייא נמי חבי –** שנינו כן בבריתא, כדרבי רבא בר שמואל בשם רב כי חייא, לאחר בֶּל אַכְלָתָךְ

המשך ביאור למס' ברכות ליום שני עמ' א

מן השדה לביכורים, ולאחר מכן יבש הטעון שבה, וכן אם היהה לו שדה ובה אילן, וליקט ממנו פירות לביכורים, ולאחר מכן נקצין האילן שבה מביא את הביכורים לבית המקדש, ואינו קורא עליהם את המקראות שציוויה התורה לקרוא עם הבאת הביכורים (דברים כ-ט), משות שנאמר בהם (שם פסוק) "עקה הנה הבאת רשות פרי האקמה אשר נתקעה לה", וכן שיבש המעין ונקצת האילן נטלה האדמה, ואני יכול לומר כן. [רב] יהודה אומת, אף אם יש דמען ונקצת האילן, מכל מקום מביא את הביכורים ואף קורא עליהם מקראות אלו.

וטעמו של רב יהודה, משות שעיקר השדה היא האדמה, אף הפירות הגדלים על האילן אינם מכוחה, ולכן כאשר יש המעין ונקצת האילן עוזין יכול לומר "האדמה אשר נתה לי", שהרי האדמה קיימת במתיחלה, וכך לענין ברכה, בין שפירות האילן גדים מכך האדמה, אם בירך עליהם בורא פרי הארץ' יצא. ונמצא שרבי יהודה והוא שנה את משנתנו, שאמרה שם בירך על פירות האילן בורא פרי הארץ' יצא.

שנינו במשנה: טעה ובירך על פירות הארץ' וכו' בורא פרי הארץ' לא יצא. הגמורה דינה דינו החידוש ברין זה. מקשה הגמורה: פשיטא - דין וזה פשוט הוא, שהרי הארץ' איננו גודל על העץ, ובודאי לא שייך לברך עליו בורא פרי הארץ' לא שנה את המשנה למדינו.

מתyntax הגמורה: אמר רב נחמן בר יצחק, לא נזכרה המשנה לילדינו אין והוא. והוא מזכיר שבר האיא שתו, רתנייא, והילן שאכל טני אין ריא. וכך אמר ר' תריאשון, רב פאר אומת, גפן נית. ומני, משות שאין מפניהם אדם טרי לאו, רב שטבאי יילדה - בכחיה על האדם אלא יין, שכן מזכיר לך דבר שטבאי יילדה - בכחיה על האדם אלא יין, יונישת יונאמבר בנח לאחר שעיאן והיבנה ונעכ' ברם (באשית ט. א), יונישת פנין וישבר ויתגלג בתרוך אהלה', שעיל ידי שתית היין בא לידי בזין. וכן שעיל ידי חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת באה מיתה לעולם, והמיתה יש בה ביכה ויללה, מסתבר לנוור שחטא זה היה הבוגן ייון המביאليل לה עולם. [רב] נזימה אומת, האילן שאכל ממנה אדם הראשון, תאנה תורה - היה עץ תננה. ומני, משות שמסתבר שבדבר שבר נתקללו אדים וחוה, בו נתנו - היהת תקנות, ומצענו שאחריו שחתאו ואכלו מעץ הדעת, הבינו שהם עירומים, וכיסו את עצם בעלייה תאננה, שאמר (בראשית ג) יתפקחה עיני שגיהם וירעו כי עירם הם, ויתפרק עלה תאנה ויעשו להם חגורת. וכן שתקנות היה מעץ התאננה, מסתבר שאף חטא היה בעץ זה. רב יהודה אומת, האילן שאכל ממנה אדם הראשון, חטה היהת. ומני, משות שאין מותnek ירע לקרות 'אבא' ו'אם' עד שיטבעם מעם גבן, וחיטה היא ממי הדרון, ואילן זה שאכל האדם קרוא הכתוב בראשית ב' עץ הרעת, ולכן מסתבר לנוור שוכונה לחיטה, שהיא בותנת דעת בתינוק לקורוא 'אבא' ו'אמא'. וכן שמעצנו שרבי יהודה מפרש שעץ הדעת חיטה היה, יש למדור מכך שהוא סובר שהחיטה נקראת עז.

לאחר שרב נחמן בר יצחק הביא ברייתא שבה למדינו שרבי יהודה סובר שהחיטה מין אילן היא, הוא מבאר לפי זה את משנתנו. משים רב נחמן בר יצחק: כיון שמעצנו שרבי יהודה סובר שהחיטה היא מין אילן, لكن הוצרכה המשנה לפרש שams טעה ובירך על החיטה בורא פרי הארץ' לא יצא, דסלא דערך אמיגא - שוהיה עליה בעדרך לומר, הויל ואמר רבeye פרוי דענין. מאן פנא - יברך עליה ברכות בורא פרי הארץ' לא. למן קפסמע לו' - משמיעה לנו המשנה, שאינו יוצא ברכות בורא פרי הארץ' על החיטה. משות רהיבא מברכני - היכן אנו מברכים על פרי עץ בורא פרי הארץ', היבא דבר שלחת ליה לפרי - היכן ובמי פרי שכasher אותה נטול את הפירות מן הארץ, עדין אניתה לנזונה והדר מפיק - קיים הענף וזה שוב ומוציא פירות,

רבי חיננא בר פפא, פאי מעמא - מהו מעמא? בורא מיini דישאים / משות שאמר קרא - שנאמר לברך על הירקות בורא דישאים / משות שאמר קרא - בפסק והילאים חד בירוק ה' יום יום, שראי לנו לברך את ה' בכל יום. ויש שאלות על לשון הפסוק יום יום / כי ריק ביום מברכני אותו וביליה אין מברכני אותו. אלא, בא הפסוק לומר לך, שבכל יום יום תן לו - לה מעין ברכותיו - את הברכה הרואה לאוטו יום, שבשבת יברך ברכה דודאייה לשבת, ובימים טוב יברך ברכה דודאייה ליום טוב. מבאר רב זעיר, הכא גמי - וגם כאן, לגבי ברכות הדתנית, יש למדוד של כל מין ומין ממיini המאכל תן לו - לה מעין ברכותיו - את הברכה הרואה לו, ולא יברך על הירקות ברכבה כמה מיינים. ומכאן למד רב יהודה שיש לברך על הירקות ברכבה מיהידת, בורא מיini דישאים.

הגמר מביאה מאמר ונוסף שאמר רב זעיר, ויש אומרים שאמרו רב חייננא בר פפא, ואמר רב זעיר, ואתיימא רב חייננא בר פפא, בא וראה, שלא במדת - כמנג הנוהג אצל הקדושים בירוק הזה, קר היה מדרת - מנוגה הנוהג אצל בשר ודם, אלא יש הבדל ביניהם. שמרת בשר ודם, בלי שהוא ריקן, לחזוק את מה שייתנו בתוכו, וכל שהוא כבר מלא, אין מחייב את מה שיסופו עליו, שהרי אין בו עוד מקום. אבל אצל הקדושים הוא איןון בן, אלא להיפר, כל מלא - אדם חכם, מחייב חכמה נטפת שלמד, וכלי ריקן - אדם שאין בו חכמה, אין מחייב את החכמה שילמד. ומפני למודים ואית, שנאמר בפסק שבוט ט. כי אימר אם שמוע תשמע לכולה אליך, ושמעת דברי תורה מכפילות לשון הכתוב 'שמעו השמעה', אם שמוע - שמעת דברי תורהicum, סופר שתטה אוזן ותשמע עם נספה, ואם לאו - לא שמעת בפעם הראשונה, לא תשמע.

הגמר מביאה דרשת בפסק 'אם שמעו תשמע' - דבר פירוש אחיה, אם שמוע בישן - אם הרביטה לחזר פעמים ושלש על תלמידך שלמדת בשנה שעברה, אותש בשמע בברך קדש שלמדו, ותחיכים בו להבין בדברים חרדים מותך הדברים הישנים שלמדו, ואם יגנה לך מלוזור על הלמודך, שוב לא ותשמע דבר חדש.

משנה

שנינו במשנה לעיל (ה), שעל פירות האילן מביך 'boraa peri הארץ' ועל פירות הארץ והחליף בהם את הברכה: בירך על פירות האילן הדין באופן שעה והחליף בהם את הברכה: בירך על פירות הארץ' בורא פרי הארץ', במקומות 'boraa peri הארץ', יcia ידי חותבת הברכה, ואינו צריך לחזור ולברך, משום שאף פירות האילן עיקר גודילתם מכח הארץ, ושיך לומר מבריך ברכותם 'boraa peri הארץ'. אם בירך על פירות הארץ' בורא פרי הארץ' לא, במקומות 'boraa peri הארץ', יcia ידי חותבת הברכה, וצריך לחזור ולברך, משום שלא שייך לומר עליהם 'peri הארץ'.

המשנה מביאה אופן נוסף שהחליף את הברכה הרואה: ועל כולם על כל מיini מאכל, אם טעה ואמר ברכותו 'שחбел נהיה ברכות' - יcia ידי חותבת הברכה, אף אם אינה הברכה הרואה למאכל זה, משום שככל מיini מאכל כלולים בברכה זו.

גמרא

שנינו במשנה, שאם בירך על פירות האילן 'boraa peri הארץ' יצא. הגמורה מבירתת מי הוא והתנא הסביר כן. שאלת הגמורה: מאן פנא - מי הוא התנא הסביר דיעיך גודילת פירות האילן מן ארעה (-הארץ) היא, ולכן גם בירך עליה ר' יצחק, משנתנו ר'boraa peri יהודה יצא. משיבת הגמורה: אמר רב נחמן בר יצחק, שנינו במשנה לגבי מצות והיכן מזכיר שבר היא שיטה, רתנן - שמשנתנו ר'boraa peri יהודה היא. ביכורים (כברום פא מ"ז), היהת לו שודה הוקקה להשקייה ולא דיל לה בימי הגשמים, והיה בה מעין שמן הוא משקה אותה, וליקט פירות

באמירת 'בריך מרים דהאי פיטה', והאמ' – וזה לא אמר] רב כל בברכות, כל ברכה שאין בה הוברת השם, אינה ברכה, ובאמירה זו והלא אין הוברת השם. מתרצת הגמרא: המשעה בלבניין רעיא בר' ה' האדרן של פת זו, ונמצא שהזכיר את השם, ולכן אמר רב שיצא ידי חותובת.

מקשה הגמרא: כיצד אמר רב שיצא באmirah זו ידי חותבת ברכת המזון, והא בעין – והלא אמר ערכיהם שיאמר בברכת המזון שלוש ברבות, והוא לא אמר אלא ברכה אחת. מתרצת הגמרא: אכן, מא' י'צ'א' דקאמ' רב – מה היא כוונת רב באמורו שבנימין רעיא ידי חותובת, נמי – גם כן כוונתו י'צ'א' ידי ברכה ראשונה משלש הברכות (ברכת ת'זון), אך עדין צריך לברך את שתי הברכות הנוספות. הגמרא מבירת מהו החידוש שבא רב למדנו. מקשה הגמרא: מא' קפשטע לן – מה בא רב למדנו במוה שאמור שבנימין רעיא ידי חותובת בשוחה והש אמר בבלשו. ואבי בא למדנו שאף על גב ראנדרה – שאמור את הברכה בלשון חול, ולא בעיקר לשון הברכה שהיא בלשון הקודש, מכל מקום יצא ידי חותובת. יש להקשوت על קר, והלא כבר תניא – שנינו כן במסנה, שנינו בו, ואלו הרברטים האנדים גבל לשון, ולא רק בלשון קדשו, פרישת צotta – שבשמשביע המכון את האשא שלא זינתה, משבעו אותה בלשון שהוא מבינה, וכן יידי מעשר שאומר בעית ביעור העמורות, מתוויה בכל ברכות, וכן ברכבת הפטון מברך בלשון שבין. אם כן, שונונה עשרה ברכות, וכן ברכבת המזון נאמרת בכל לשון שהוא מבין ממשנה זו כבר שנינו שברכת המזון נאמרת בכל לשון שהוא מבין ואף בלשון חול, ומදוע היה צריך לברך למדנו דבר זה.

מתרצת הגמרא: אנטיריך – צריך היה רב למדנו זאת, משום דסלקא דעתקא אטניא – שהיה עולה בדעתך לומר, הני פiley – דברים אלו שאמרו המשנה, שיריצו אף אם בירך בלשון חול, אין אלא באומן ראנדרה – שאמור את הברכה) בלשון חול ב' היי רתקינו רבקון – באוטו נוסח שתיקנו חכמים לומר בלשון הקש, ורק תרגם את הברכה ללשון חול, אבל אם לא אמ' – אמר את הברכה) בלשון חול ב' היי רתקינו רבקון – כמו שתיקנו חכמים לומר בלשון הקש, אלא בירך במילאים אחרות מדברת איזה ידי חותובת. ברכך שאוף שבירך במילאים אחרות מדברת איזה ידי חותובת. הגמרא שבה לדברי רב שהוזכר לעיל, שככל ברכה שאין בה הוברת השם אינה ברכה: גופא – נשוב לעצם דברי רבנן. אמר רב, כל ברכה שאין בה הוברת השם, אינה נשובה ברכה. ורב יוחנן אמר, אף כל ברכה שאין בה הוברת מלבותה ה', אינה נשובה ברכה, ולא די בחזרת השם בלבד. נמצוא, שנהלו רב ורב יוחנן האם אף הוברת מלבותה ה' מעכבות ברכה.

הגמרא מוכיחה מביריתא כדבורי רב, רתקינו, ברכות ריבי, ברכות ריבי, ברכות ריבי, מסתבר כדבורי רב, רתקינו, כתוב בפסוק (נברחים כי) בענין ביעור העמורות, שלאחר הביעור הוא מתוויה לפני ה' ואומר, לא' עברתי מטבחותך ולא שכחת'י. מבארת הביריתא, לא עברתי' הינו שלא נמנעי מלברך, כפי הברכה שתיקנו במעות מעשה, לא' שכחת'י הינו שלא שבחתי ברברה את שטך – שם ח' עליו על העmars. מדליק אבי מדברי הביריתא, ואיזו מלבותה ה', לא קתני – לא שנינו בבריתא שעליו להחותות שלא שכח לאומרה ברכחה. ומפרק יש ללמידה, שכן הוברת מלבות אינה מעכבות ברכחה, אלא רק הוברת השם, וכשיתר רב, ולא כרב יוחנן שאמר שאף הוברת מלבות מעכבות.

מיישבת הגמרא את שיטות רבי יוחנן; ורב יוחנן יאמר לך, תני – יש לשנות בבריתא, לא שכחת'י מלברך ברכחה את שטך ומלבותך. עליו – על המעשר, שאף הוברת מלבות מעכבות.

אבל חיכא דכי שקלת ליה לפירוי – אבל היכן (במין פרין) שכאשר אתה גונל את הפירות מן העץ, ליתיה לנוויא דתדר מפיק – שוב אין בו ענף החזר ומויציא פירות, אלא מברכין עלייה – אין מברכים עליו' בפ' פרי העין, אלא בפ' פרי הארץ. ולפי כל זה, ברכת החיטה 'ברא פרי הארץ' – ברכ' פרי הארץ! מון הפט ומון תני' שהם ממכלים חשובים, ואם בירך שחלק נהייה בדבריך ייא, כל מי מאמין משנתינו שאם בירך שחלק נהייה בדבריך ייא, חווין פון הפט ומן תני' שהם ממכלים חשובים, ואם בירך פת ומן החשובים, אם בירך עליהם 'שכח' יצא.

הגמרא תולא את מחולקת רב הונא ורב יוחנן במחלוקת תנאים. מבררת הגמרא: מה שנחלקו רב הונא ורב יוחנן, האם המברך על פת ויין 'שכח' נהייה בדבריך ייא, נימא מהגנאי – האם נאמר שבדבר זה נחלקו בברת תנאים. שכן שנינו בתוספתא (פ"ד ח'ו), ראה פת, ואמר 'בפה נאה פת זו, ברוך הפקום – הדקורי רחורי הוא' שבראה, י'צ'א רברוי רבי מאיר. רבי יוסי אומר, כל המשנה מטבצע שטבעו – מהונוטח שקבען חכמים ברכות, כגון זה ששבח ננטח אחר מהו שתיקנו לברכ', לא י'צ'א ידי חותתו, וצריך להזoor ולברך. הגמרא מבארת כיצד יש לתלות את מחולקת רב הונא ורב יוחנן במחלוקת התנאים: נימא – האם נאמר, שרבע הונא דאמ' על פת ויין שנחלה בברכת 'שהכל', סובר ברכבי יוסי, שאמר שכלה המשנה מהונוטח שתיקנו ברכות לא י'צ'א, ואף זה שסבירו ובירך על פת ויין 'שכח' לא י'צ'א, ולא כרבו מאיר שאמר שאף שבירך בנוסח אחר יצא. ורב יוחנן דאמ' שאף על פת ויין אם בירך 'שכח' יצא, סובר ברבי מאיר, שאמר שאף אם בירך בנוסח אחר שתיקנו חכמים יצא ידי חותובתו, ולא כרבו יוסי שאמר שנוטח אחר לא י'צ'א.

הגמרא דוחה שאין לתלות את מחולקת רב הונא ורב יוחנן במחלוקת התנאים. מבארת הגמרא כיצד מתישבים דברי רב הונא אף בשיטת רב מאיר: אמר (יאמר) לך רב הונא, אנא דאמ' – מה שאמרתי שבחת' פת וין י'צ'א בברכת 'שהכל', הוא אפללו לשיטת רב מאיר, ממש שעדר פאן לא קאמ' – אמרו רבי מאיר קתם – שם בבריתא, שהמברך על פת 'במה נאה פת זו' ברוך הפקום שבראה' יצא ידי חותובתו, אלא רוכא דק' מאפר שטיה דפת – אלא היכן שברוכה הוא מוציא את השם 'פת' ('במה נאה פת זו'), אבל היכן דלא ק' מאפר שטיה דפת – אבל היכן שאנו מוציא י'צ'א ידי חותובתו שט' פת, אפללו רבי מאיר מזדה לרבו יוסי שאנו י'צ'א ידי חותובתו הרכבה בשוחה זה. ולכן באופן שבירך על הפט 'שכח', מודה רב מאיר של לא י'צ'א ידי חותובתו, מכין שלא הוכיר שם 'פת'.

הגמרא מבארת כיצד מתישבים דברי רב יוחנן אף בשיטת רב יוסי: ורב יוחנן אמר (יאמר) לך, לא דאמ' – מה שאמרתי שאף בפט וין י'צ'א ברכבת 'שהכל', הוא אפללו לשיטת רב יוסי, ממש שעדר פאן לא קאמ' – אמרו רבי מאיר קתם – שם בבריתא, שהמברך על הפט 'במה נאה פת זו' – שלא תיקנו מושם דקאמ' – שאמר ברכבת בלשון דלא תקינו רבקון – שלא תיקנו מושם דקאמ' – שאמר ברכבת בלשון דלא תקינו רבקון – רתקינו רבקון – שתיקנו חכמים לברכ' בלשון זו על שאר מני מأكل, אפללו רבי יוסי מודה.

הגמרא מביאה מעשה בענין המברך בנוסח מעצמו: מסורת הגמרא, בגנימין רצ'יא (הרעה) ברכ' רתקינו – אבל פת, ואמר לאחר האכליה, 'בריך מרים דהאי פיטה' – ברכ' הארץ בירך האדון של פת זו. אמר על בר רב, שבאמירתו זו י'צ'א ידי חותובת ברכת המזון, אף שלא בלשון שתיקנו חכמים. הגמרא דינה בדרבי רב. מקשה הגמרא: כיצד אמר רב שיצא

58 – אחד מהם אמר, בושל במרא – תمرים שנתיבשו מוחום השמש.
 59 וחד (ואחד מהם) אמר, תפרי דזיקה – תמרים שנשרו מהאלין על
 60 ידי הרות.
 61 הגمراה מבקשת על מחלוקת זו בביאור תיבת נובלות: תנן – שניינו
 62 במשנתנו, רבי יהודה אומר כל שהוא מני קללה אין מברכין
 63 עליי, ולכן לדעתו אין לברכ כלל על הנובלות. מקשה הגمراה,
 64 בשלה מא למן אמר בושל במרא – דברי רבי יהודה מובנים לפי
 65 דעת מי שסובר שנובלות הם תמרים שהתיבשו מוחום השמש, מושם
 66 שלפי שיטתו, הינו דקרי ליה מני קללה – זה הטעם שרבי יהודה
 67 מכנה פירות אלו בשם מני קללה, שהרי הם תמרים שהיו טובים
 68 והתקללו על ידי החום. אלא למן אמר תפרי דזיקה – אך לפי
 69 הדעה הסברת שנובלות הם תמרים שנשרו על ידי הרות, יש
 70 להקששות מני קללה – מודיע תמרים אלו נקרים מני קללה,
 71 הלא לא התקלקל בהם דבר מהרצת הגمراה: אכן תמרים אלו אינם
 72 מני קללה, ומה שאמור רביה יהודה 'כל שהוא מני קללה אין מברכים
 73 עליי', אין כוונתו לנובלות אלא כוונתו אֲשֶׁר-א – על שאר הדברים
 74 שהוחכרו במסנה, בולם, על החומרן ועל הגובאי.
 75 הגمراה מביאה לשון אחרת בקשיא על הביאור שנובלות הם
 76 תמרים שנשרו על ידי הרות: איבא דאמיר – יש שהקשו בלשון
 77 אחרת, בשלה מא למן אמר בושל במרא – המשנה מובנת לפי
 78 הדעה הסברת שנובלות הם תמרים שהתקללו בחומרה, מושם
 79 שלפי דעתו והינו דמברכין עלייוו שבל – וזה הסיבה שבכללה
 80 מברכים עליהם ברכת 'שהכל נהיה בדברו', מפני שהם התקללו
 81 ואינם כבויו ראיים להיוות, וכן אין ראוי לברכ עליהם ברא פרי
 82 העץ. אלא למן אמר תפרי דזיקה – אך לפי הדעה הסברת
 83 שנובלות הם תמרים שנשרו מוחמות הרות, קשה, מודיע ברכותם
 84 שבל, אלא ברכת פורי פלען מבעיל ליה לברוכי – יש לברכ
 85 עליהם, שהרי הם לא השתנו כלל. נמצאו שאי אפשר לפרש
 86 שנובלות שניתנו ממשנה, שם 'תפרי דזיקה'. ואם כן מחלוקת רביה
 87 זירא ורבי אילעא בביאור תיבת נובלות שבמשנתינו קשה, שלא
 88 אחת מהודעות אינה מותיישה בדרכי המשנה.
 89 הגمراה מישבת את דברי רבי זירא ורבי אילעא בביאור תיבת
 90 נובלות: אלא על ברוך שנובלות סתם וכפי שנינו במסנתינו
 91 נובלות סתם, בעלי תיאור נסוף, בולי עלי מא לא פלען – רבי זירא
 92 ורבי אילעא אינם חולקים, ונשנים וודדים דבושל במרא זירא
 93 שנובלות אלו הם 'בושל' ממשנה, בולם, תמרים שהתיבשו בחומר.
 94 כי פלען – ובshallוקו רביה זירא ורבי אילעא, הם חלוק בביאור מה
 95 הם נובלות פלען, שנינו במסנה אחרת. תנן – שנינו במסנה
 96 (ומאי פ"א מיא), אלו הן המינים הקلى שבדמי – שהקל לו עליהם
 97 חכמים בדין רמא, שאם לקחם עם הארץ, ואינו יודע אם הם
 98 מעישרים, איינו צריך לעשרה, קשייתן, ודרמן, והיעזרין, בנות
 99 שות, ובנות שקמה, וגופני, ונצפה, ובנות תמרה, מבוארת
 100 הגمراה מה הם מיניהם אלו, שיתרין שנינו במסנה, אמר רב בר בר
 101 חנ'ה אמר רבבי יוחנן, הם מין תאים מדבריות. רמי שנינו במסנה,
 102 הם בגדי – מין של רמנונים שמתווקנים מותוכם. קוזדרין שנינו
 103 במסנה, הם טוליש. בנות שות שנינו במסנה, אמר רב בר בר
 104 חנ'ה אמר רבבי יוחנן, הם תאיין תווורת – מין תאים לבנות. בנות
 105 שקמה שנינו במסנה, אמר רב בר בר חנ'ה אמר רבבי יוחנן, הם
 106 דובב – תאים המורכבות בערמון. גוףנן – ענבי גפן שנינו
 107 במסנה, אין מדבר בכל סוג הענבים, אלא שילר גופני – ענבים
 108 הנמצאים בಗפנים במימות החורף. נצפה שנינו במסנה הוא פרחה –
 109 פר היצלף. נובלות תמרה שנינו במסנה, חלקו בפרירושו רבבי
 110 אילעא ורבוי זורה. חד (אחד מהם) אמר, שהם בושל במרא –
 111 תמרים שהתיבשו מוחום השמש. חד (אחד מהם) אמר, שהם
 112 תפרי דזיקה – תמרים שנשרו מוחום על ידי הרות.
 113 הגمراה דינה במחלוקת רביה אילעא ורבי זירא בפירוש נובלות תמרה/
 114 מקשה הגمراה: בשלה מא למן אמר בושל במרא – המשנה מובנת
 115 לפי הדעה שסבירת שנובלות התמורה הם תמרים שנשרפו בחומרה, חד

1 וועל דבר – על מabal שאין גדולו מן הארץ, אמר (MBER) שבל
 2 גובה ברכו.
 3 המשנה מפרטת מיini מأكلים שנחלקו בהם, אם יש לברכ עליהם
 4 שהבל או שאין לברכ עליהם כלל: על החומרן – אין שחומרן, ועל
 5 הנובלות – פירות שכמשו מחמת החום, ועל הגובאי – חביבים
 6 טהורים, אמר שבל נהייה ברכו. רבי יהודה אומר, כל שהוא
 7 מני קללה אין מברכין עליו כלל, لكن אין לברכ על החומרן
 8 והנובלות והגוביים שהם מין קללה.
 9 המשנה מבארת, דין מי שיחו לפניו כמה מיני פירות, ורצונו לאכול
 10 מכך: היו לך מניין הרבה – כמה מיני פירות, רבי יהודה אומר,
 11 אם יש בינו מני שבעה – אם אחד מהם הוא פרי משבעת המינים,
 12 עליו הוא מאברך אף שהמין الآخر חייב עליו יותר. ותיכטמים
 13 אומרים, מברך על צדקה על איש מה שירצה – עליו לברכ על המין החביב.

נמרוד

14 הגمراה מביאה ברייתא שמספרת מיini מأكلים שנברכים עליהם
 15 שהבל נהייה בברכה: תנו רבנן בבריתא, על דבר שאין גדולו מן
 16 הארץ, בון בשר בחריפות חיות ועופות וריגים, אמר שאין גדולו מן
 17 שבל נהייה ברכו. וכן על הצלב ועל היצים ועל הביבה, אמר
 18 (MBER) שבל נהייה ברכו. וכן על חפת שעפשה ועל ח שבל שבל שבל צורחות – שחומרן, אברך – מברך שבל נהייה ברכו. וכן על הפלח
 21 וועל צפתי – מילח, ועל במחין ופטריות, אמר (MBER) שבל
 22 נהייה ברכו.
 23 הגمراה דינה بما שנינו בבריתא שעל הכליה ועל הפטריות מברך
 24 שהבל נהייה ברכו. מקשה הגمراה: למיירא – האם ניתן לומר
 25 כמשמעות דברי הבריתא, דבמחין ופטריות לאו גדויל קרכע ניזחו
 26 – שחומרן ופטריות אינם ייורי קרכע, ולכן אין מברכים עליהם
 27 בורא פרי הארץ אל' שהבל נהייה ברכו. והגניא – והלא שנינו
 28 בבריתא אחרת (נדירים נא), הנודר מפטרות הארץ – אדם שאמר כל
 29 פירות הארץ אסור עליי, אסור בפטרות הארץ כמי שנדירה, ומותר
 30 במחין ופטריות מפני שהם אינם פירות הארץ. ואולם אם אמר
 31 כל גדויל קרכע יאסר עליי, אסור אף במחין ופטריות, מפני
 32 שאסר על עצמו ברכרגד מן קרכע, והכמיהן והפטריות גדלים
 33 שאל קרכע על אף שאינם פירות הארץ. הרי שמדובר בבריתא זו
 34 שכמיהן ופטריות הם גדויל קרכע, ושלא כדברי הבריתא שהובאה
 35 לעיל, שנזכר עליהם נהייה ברכו מחייבת שאינם גדויל
 36 קרכע.
 37 מшибה הגمراה: אמר אבוי, אין סתירה בין הבריתאות, מושם שכמיהן
 38 ופטריות אמנים מירבא רבו מארעא – גדלים מהארץ, ולכן אין
 39 מגידולי קרכע אסר בהם, אך מכל מקום, מיניק לא זינקי מארעא
 40 – הם אינם יינקים מהארץ, ולכן אין לברכ עליהם ברא פרי הארץ,
 41 אלא שהבל נהייה ברכו.

42 מקשה הגمراה: איך ניתן לומר שחומרן ופטריות גדלים מן הארץ
 43 ולרך הם נקרים גדויל קרכע, והא על דבר שאין גדולו מן הארץ
 44 קתני – והלא שנינו בבריתא דין דבר שאין גדויל מן הארץ, ובדק
 45 זה מונה הבריתא את הכליה והפטריות, ומוכח אם כן שם אינם
 46 גדלים מן הארץ, ולא כדברי ABI.
 47 מшибת הגمراה: אין לישנות על דבר שאין ייורו מן הארץ מברך
 48 שהבל נהייה ברכו, אלא תני – שנה, על דבר שאין ייורו מן הארץ
 49 אומר שהבל נהייה ברכו. ואם אין תיכון שהמיהן ופטריות גדלים מן
 50 הארץ, וכך על פי כן יש לברכ עליהם מפין שהם אינם יונקים
 51 ממנה. ולפי זה לא נחרço דברי ABI, שהכמיהן והפטריות אמנים גדלים
 52 מן הארץ, ומפני כך הנודר מגידולי קרכע אסור בהם, אך ברכות
 53 שהבל מפני שהם אינם יונקים מן הארץ.
 54 שנינו במסנה: וועל הנובלות מברך נהייה ברכו.
 55 הגمراה דינה בביאור תיבת נובלות, שואלה הגمراה: מאי (מה) נובלות, מшибה הגمراה: נחלקו בה רבי זירא ורבוי אילעא, חד